

sa construïda amb vagon de ferrocarril a l'entorn de Budapest. Hi vivien unes quantes mils persones, no recordo bé el número, però passaven de cinc mil; persones de regular posició abans. classe mitja acomodada, funcionaris, militars, professors, metges, que l'anexió de la Transilvània a Rumania havia foragitat d'aquestes terres abans hongareses. Però no n'hi havia sols a Budapest d'aquestes estranyes viles en les quals els seus habitants vivien sense llum, sense aigua, sense la més mínima condició de confort, sinó també n'existien en altres ciutats provincianes.

Aquestes viles de vagon "arribaren a destorbar el tràfec dels ferrocarrils", duu el rapport del *Bureau International du Travail*.

Encara en 1922 hi havia 1,900 vagon que servien com habitació.

El mateix que a Hongria passava a Austria: també en ella aquestes ciutats rodades llençades en les vies mortes foren l'únic recó en el qual uns homes trobaven un redós on aixoplugar-se.

A França, el nombre d'asils nocturns puja de 700 abans de la guerra a 1,792 a l'any 1921: és a dir, els recers per gent que ni casa tenen, que només gaudeixen d'un jas per a passar la nit. El nombre de barraques de fusta, de *roulottes*, de barques que servien d'habitació, puja de 631 a 1,134. Però la cosa ha d'haver augmentat molt quan Victor Bucaille, Conseller municipal de París, ens parla en un article a "La Paraula Cristiana" del mes de desembre passat, de "tots aquests poblats de barriada, tots aquests amuntegaments de barraques miserables, aquestes distribucions fetes sense ordre que formen a l'entorn de la capital un cinturó, la profunditat del qual en alguns indrets arriba a 12 quilòmetres".

Totes les grans ciutats del món penso que han tingut en tot temps barraques en les quals vivia la part més miserable i esquerpa de la població. Sense elles, Niceforo no hauria pogut dir que en una gran ciutat es troben representats tots els graus de la civilització humana; la barraca era necessària per a representar aquests estadis inferiors que en cultura i en ètica representen les formes més primitives i simples de mentalitat social. Barcelona no escapava a aquesta llei i d'ací d'allà mostrava una petita clapa de barraques com les que existien, i persisteixen encara, del Passeig de la Creu Coberta. Pequín, Somorrostro, la muntanya de Montjuic abans de la seva urbanització.

Eren habitades la majoria per gent indesitjable, captaïres professionals, vagabunds, individus que vivien al marge de la llei, obrers immigrants amb jornal petit i no gens segur i a més, segons el doctor Pons i Freixa, treballadors com pescadors—a Pequín i a Somorrostro—molers que treballaven en les pedreres—muntanya de Montjuic—que per estar aprop del treball empraven aquest mitjà d'habitació. A l'ensem donaven un altre petit contingent de barraquenys, oficis com drapaires, estanyapaelles, paraigüers, pobres amb beneficis migrats, d'exercici ambulant i els quals necessitaven, a l'ensem que una habitació, un lloc on guardar els estres de treball i la mercaderia, i la barraca els omplia la doble condició de la baratura extrema i d'espai per a llur indústria.

Però la ràpida creixença de la ciutat al final de la guerra i en la post-guerra, la manca d'habitacions, l'encariment d'elles, llençà la multitud treballadora a cercar en la barraca un refugi i a no quedar-se al carrer. Llavors el barraquisme ja no tingué aquest caràcter gairebé inevitable per a gent a la qual aquella forma d'habitació s'adeïa perfectament al seu tarannà o a la seva professió, sinó que la barraca fou una obligació que la ciutat imposava a una multitud que li venia a aportar el seu esforç i la qual, per bé que no necessitava de la seva pietat, necessitava de la seva atenció curiosa.

Avui, a les barraques, no hi viuen ja els indesitjables i qualche professional miserios, avui a les barraques hi viuen treballadors—en un 70 per cent calcula el doctor Pons i Freixa que hi són representats aquests—, treballadors que podrien, que desitgen viure en pis, que els manca una llar decorosa i és una malifeta de tota la collectivitat atraure'ls amb l'esqué de bon treball i bon jornal—treball que avui manca, jornal que avui minva—i deixar-los sense lloc on aixoplugar-se.

La majoria d'habitants de les barraques són gent immigrant, però, quan després estudiem les dades de l'admirable rapport del doctor Pons i Freixa, veurem que els barcelonins i catalans hi són en bona proporció. Cal pensar, de totes maneres, que, si els bons anys de treball haguessin durat més, tots els treballadors haurien tingut d'anar a raure a elles perquè quan eren foragitats de la casa on vivien, per a fer-hi obres o altres excuses, només les barraques eren l'única solució per a trobar un lloc on encabir-se.